

תולדות משפחת בנצינברג

פרק 1

מאוקראינה לישראל

עזריאל בנצינברג, זו הדמות העתיקה ביותר שעדיין קיימת בזכרוננו של זקן המשפחה שלי-משפחת בנצינברג. זקן המשפחה, הוא אחיו הבכור של אבי, היום הוא בן 88 ומתגורר בירושלים. במשפחת בנצינברג ארבעה אחים. אבי גדעון יישאר תמיד חלק מה"תאומים" הקטנים. למרות שהוא ויהודה אחיו הם בני 77 כיום, נותר בהם משהו מזוג התאומים בני השלוש עם השיער הזהב והחלק כל-כך.

מבעד לזכוכית המזנון –שבסלון הורי, מציצות אלינו תמיד התמונות המבוימות של ארבעת האחים:
עזריאל בן ארבע עשרה עם כובע פקק מגומי, לידו עד לגובה כתפו מתנוסס מרדכי כבן 8 שנים ושני התינוקות בני השלוש: גדעון ויהודה או יהודה וגדעון, באוברולים בהירים, בפנים עגולות ורציניות, ובשיער מקלות זהוב ועדין.

השנים הרבות והצמודות של ארבעת האחים במפעל המשותף "פעמון" עד לפני כ-10 שנים, לא שינו את ההיררכיה המשפחתית הנשקפת מהתמונה. המפגשים ביניהם הלכו והתמעטו, כל אחד שקע במשפחתו החדשה ושיחות נפש כנראה שמעולם לא היו נהוגות אצל בני בנצינברג. גדעון ויהודה נותרו תמיד דומים וקרובים זה לזה לאורך כל השנים. דמותם הזוהה כמעט היא הזיכרון העתיק ביותר שלי.

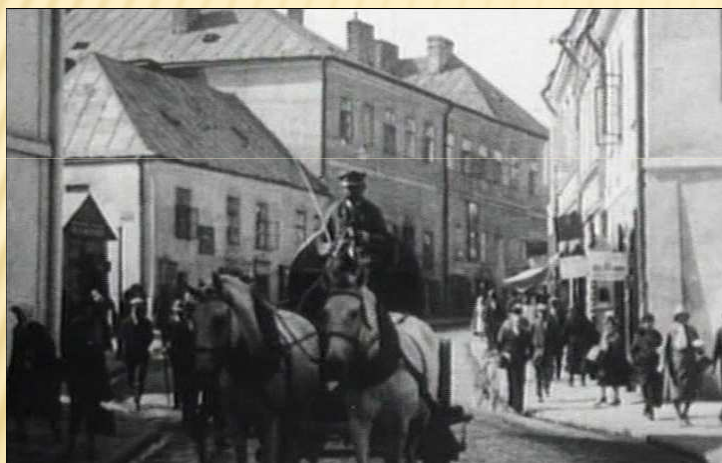
את עזריאל ומרדכי נהגתי לפגוש עד גיל התיכון, לעיתים בחופשים כשהייתי מגיעה למפעל ולעיתים נדירות יותר באירועים משפחתיים שהלכו והתמעטו, עד שלא ראיתם כלל שנים רבות. בשבילי הם היו האחים הגדולים והקשוחים שלי אבי, השתקנים והרציניים.

השמות "עזריאל" ו"מרדכי" עם הדגש על תחילת השם היו בשבילי צלילים מהמחותרת עם ריח של יציקות ברזל. את הבנים והבנות שלהם כמעט שלא הכרתי. חלקם היו מבוגרים מאד ממני ורובם נחקקו בדמיוני כדמויות רחוקות. גדעון ויהודה נראו לי מחייכים יותר, מדברים יותר, סוערים יותר, אולי הילדים של האמא יותר. זו התמונה שנוצרה בדמיוני. אבל משהו במשפחה הזו תמיד סיקרן אותי. משפחה של גברים מזן שהולך ונעלם. אנשים אמיתיים כמו סלע, חפים מגינונים, שנדמו בעיני לארבעה איים בודדים של יושר ואמינות. למרות הפרשי הגילאים, ארבעתם נראים למביט מן הצד, גם כיום דומים. בלוריות לבנות מעטרות את פניהם הסלאביים הרחבות, ומשהו בנוכחותם, חזק ומעורר יראה.

כשהגעתי השבוע לביתו של עזריאל בירושלים, הגעתי לתחקיר. סיטואציה מוכרת לי מעבודתי. כ- 3 שעות ישבתי וכתבתי פרטים מחלקי זיכרונות. השנים והזמנים התערבבו במוחי. חיפשתי רגע, סיפור אנושי, וקיבלתי עובדות חלקן ממושטשות- אבל בכל זאת מקרבות אותי לזמנים ומקומות רחוקים, שלא ידעתי עליהם. משהו מהאיש הזה, הדוד שלי, זקן המשפחה, נגע בי. פניו הרחבים המעוטרים בלורית לבנה, אפו הרחב ועיניו המלוכסנות, העבירו בי תחושה של משהו יציב ושקול בתוך כל העולם המתמוטט מסביב. מלחמות באות והולכות, תרבויות משתנות והוא עדיין זקוף, שקט וכאילו שומר סוד. עזריאל חקר את מקורות שמו. לשם המשפחה בנצינברג, נמצא איזכור אחד בגרמניה- שמו של אסטרונום גרמני, מעבר לזה לא ידוע דבר. לכן ניסה דודי למצוא את מקורות המשפחה דרך שמו הפרטי. מקורו של השם עזריאל הופיעו מופיע לראשונה אצל הפיניקים, יורדי הים העתיקים. הקרבה בין הפיניקים והיהודים הייתה כבר קיימת בזמן בניית בית המקדש כעשלמה נתן לחירם הפיניקי מלך צור לבנות את הבית.

הפיניקים נטמעו עם שבט אשר, ומכאן כנראה מקור השם עזריאל. עוד לפני כן באלף הראשון הופיעו שמות חדשים ליהודים שמקורם פיניקי, עקב עירובם של שני העמים זה בזה. חניבעל הפך לחננאל ועזרובעל הפך לעזריאל. עוד מספר דודי, שבזמן גירוש ספרד חי רב עיירה בשם עזריאל. (דודי אינו העזריאל הראשון במשפחה) מכאן ניתן לשער שמקור המשפחה שלנו הוא פיניקי, ומשפחת בנצינברג מקורה ביהדות ספרד. תמיכה נוספת לסברה על מקורה הספרדי של המשפחה: סידור בנוסח יהדות ספרד העובר במשפחה מדור לדור. צריך רק להזכיר שסידור כזה נמצא במשפחות אשכנזיות רבות. הדמות העתיקה ביותר במשפחת בנצינברג, שעזריאל שמע עליה, היא הסבא של אביו שעל שמו הוא נקרא עזריאל. עזריאל העתיק סבו של סבי, היה תלמיד חכם בפרוסקורוב, בעיירה אוקראינית לפני כ- 150 שנה, אבל דווקא דמותה של אשת עזריאל זכורה לדודי יותר, ושמה היה "הסבתא הגדולה". זו היא סבת אביו, "שהיתה הולכת עם תיק גדול" והייתה "המביאה של הבית". סבו של סבי היה תלמיד חכם ואשתו היתה המפרנסת. לסבתא הגדולה עם התיק ולעזריאל החכם נולדו שני ילדים: יהודה ואחות נוספת.

יהודה בנצינברג הינו אביו של סבי. מכאן אמשׁיך לתאר את זיכרונות המשפחה כפי שזכורים לעזריאל דודי: יהודה בנצינברג, אב-סבי, כבר היה איש מעשה וסוחר מפולפל. הוא שימש בתפקיד האריס של הפריץ בפרוסקורוב שבאוקראינה וניהל את האדמות והעסקים של אותו פריץ, שאולי היה נסיך. יהודה בנצינברג היה בעליו של בית אבן עם שתי קומות, דבר שהיה נדיר באותה עת בפרוסקורוב. הוא נישא והביא לעולם שלשה ילדים שגדלו במרחבים ובאווירה

הכפרית, עם סוסים רבים. מלבד ניהול עסקי הפריץ,

הקים לעצמו יהודה בנצינברג עסק פרטי לייצור

קרח. בחורף היו אוספים את השלג ודוחפים אותו

למערה ובקיץ היו מוכרים קרח ומים מינרלים.

יעקב (סבי).

משה והינדה אחיו, שלושת ילדיו של יהודה בנצינברג נולדו בסוף המאה ה 19 בפרוסקורוב

שעדיין נקראה חמליניצקי על שמו של הפורע הגדול. בתחילת המאה ה-20 חיה בעיר אבות

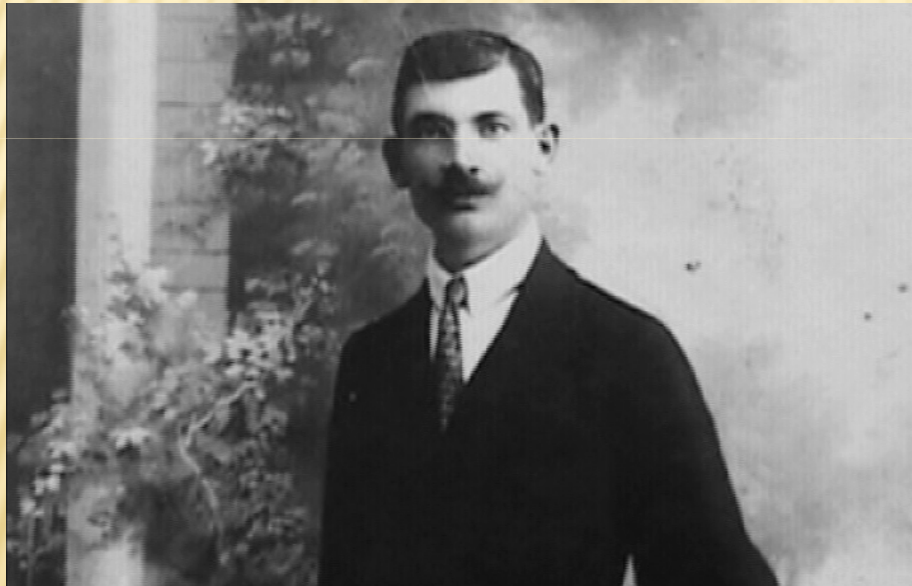
אבותי אחת הקהילות היהודיות הגדולות בפורוליה.

כ- 250 שנה לפני כן, בשנת 1648 התרחשו בפרוסקורוב פרעות חמלינצקי המתוארות ב"עיר ההריגה" של ביאליק. פרעות חמלינצקי, ארעו תוך כדי מרד חמלינצקי הידוע גם כ"מרד הקוזאקים הגדול", או "מלחמת השחרור העממית האוקראינית" שפרצה בשנת 1648. המרד כוון נגד שלטון הפולני-ליטאי ונועד לסלק את האצולה, את החוכרים היהודים ששירתו אותה ואת הכנסייה. בתולדות עם ישראל זכור המאורע בשל מעשי הטבח שערכו המתקוממים באלפי יהודים, שנודעו כגזירות ת"ח-ת"ט. כ-300,000 יהודים נספו באוקראינה ופולין בפרעות הללו.

תחושות חסור בטחון ופחד היוו רקע לחיי היהודים גם כ-250 שנה אחכ, בתחילת המאה ה-20, כשסבי הפך לנער. סבי יעקב עם התחושה היהודית כ"כ- שכל רגע יכול לקום צורר חדש ולהוציא את זעמו על היהודים. ואכן גם הוא עתיד היה לחוות פרעות והתנכלויות.

סבי-יעקב בנצינברג שנולד בסוף המאה ה-19, למד בחדר בילדותו, ובנערותו השכיל ללמוד גם שפות נוספות כמו גרמנית וצ'כית. בהיותו עלם צעיר נסע לקשינב, שם למד מוסיקה ונחשף לעולם התרבותי. העולם שלאחר המהפכה התעשייתית החל בדיוק אז להתקדם. בנפשו של יעקב בערה אש היצירה והוא נמשך אחר החידושים והטכנולוגיות החדשות. המכונות והמנועים החדשים הלהיבו את דמיונו והוא החליט להגיע לקייב וללמוד הנדסה ומכניקה בפוליטכניקום.

כשחזר לביתו מצא לו מאייסטר גרמני שלימד אותו את סודות המקצוע בתחום המכניקה וההנדסה, ובאותה העת גם נישא ללאה פליס-גם היא בת למשפחה יהודית מחמילניצקי-פרוסקורוב.

הלימודים והנסיעות מן הבית חשפו את איש הצעיר לרעיונות הציוניים ולצורך בעצמאות. עצמאות כלכלית ולאומית הפכו אצלו לצורך קיומי שליווה אותו כל חייו והוטמע גם בארבעת בניו. בשנות לימודיו בפוליטכניקום שבקייב, החל יעקב סבי שעל שמו נקרא אחי ג'קי, להיות מעורב בפעילות פוליטית. ערב מלחמת העולם הראשונה ראה עצמו כ"סוציאל רבולוציונר", והשתייך למפלגת ה-S.R שביקשה להפיל את שלטון הצאר הרוסי. מאוחר יותר כשהקבוצות השמאליות החלו להלחם זו בזו והפכו למנשיבקים ולבולשביקים, החליט יעקב שהם קיצוניים ואכזריים מדי וכמו רבים משכבת האינטליגנציה של אותם הזמנים. הוא זנח את הזרם הקומוניסטי ועבר לשורות ה-S.D. והפך להיות סוציאל-דמוקרט. היה זה מהלך יוצא דופן בקרב היהודים שרובם השתייכו באותה העת לזרם הקומוניסטי. חמשת אחיה של לאה אשתו, הפכו לקומוניסטים אדוקים עם המהפיכה הסובייטית. סיפור מותם הטראגי של חמשת האחים לבית פליס, החל להתרקם אז בתחילתה של המאה ה-20. הם הפכו להיות בעלי תפקידי חשובים וממקורבי שלטון לנין וטרוצקי, ושילמו על-כך בחייהם, כשטאלין הורה להוציאם להורג.

תחילתה של המאה העשרים.

יעקב ולאה בנצינברג הם זוג צעיר שזה

עתה נישא, ומתחיל לבנות את עתידו.

מאחר ויעקב הוא עלם צעיר בעל

רעיונות גדולים על טכנולוגיה מתפתחת,

דמוקרט ואיש העולם הגדול, אביה של

הכלה לאה חושש שמא חתנו הצעיר אינו איש מעשה. כדי להבטיח את פרנסת בתו הוא פותח

לה חנות למזון וכלי בית. אבל יעקב הצעיר מפתיע בכישרון היזמות שלו. הוא מקים בית חרושת

ראשון בפרוסקורוב, הממוקם ברחוב הראשי, ליד התיאטרון. היה זה בית יציקה לעיבוד מתכות

שנתן את שירותיו לצבא הצאר: תיקון תותחים, ייצור כלי מלחמה, ועגלות תותחים. כמו כן עסק

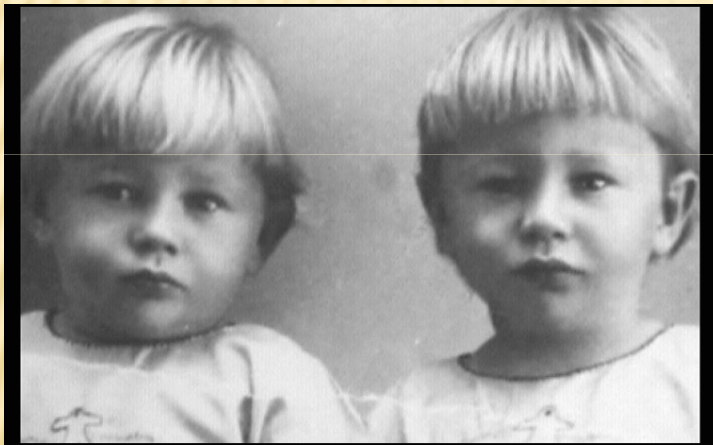
בייצור מכונות חקלאיות לחקלאי האזור. מבנה בית החרושת ניצב כנראה עד היום ברחוב

אלכסנדר סריה בפרוסקורוב.

אחיו של סבי, משה בנצינברג, המשיך באותה עת לעבוד בעסק המשפחתי של אביו לייצור קרח ומים מינרלים. יעקב סבי הצליח לממש את עצמאותו המקצועית והכלכלית, אבל מסתבר שהוא היה עדיין רחוק מהשלווה והמנוחה. בשנת 1914 לאחר פרוץ מלחמת העולם הראשונה, כשכבר היה אב לעזריאל בן השנה, הגיעו שוב הפרעות לפרוסקורוב. משפחת בנצינברג הצעירה עזבה את ביתה ברחוב קמרצ'סקי ועברה לבית הוריה של לאה, משפחת פליס. האוקראינים היו אכזרים, יהודים רבים נרצחו, חלקם ברחו. ההשפלה הנוראית, מלבד סכנת הנפש, הרתיחה את דמו של יעקב והוא הכין תוכנית מגירה למקרה הצורך. תקופה ארוכה הוא אגר כלי עבודה וחקלאות שאפשר היה להכות איתם ולהתגונן, והחביאם בסליק שפתח באחד הבניינים בעיירה. הוא החליט שיהודים לא יהיה קורבנות אומללים, הם זכאים להתגונן, אם וכאשר יגיעו הפרעות אליהם. ואכן הנורא מכל קרה. ביום בו הגיעו הפורעים לאזור מגוריו, הוא חילק את כלי הנשק שלו (מוטות ברזל ומגרפות) ליהודים בסביבה, כדי שיוכלו להתגונן ולשמור על עצמם.

אחד המראות הראשונים שנחקקו בזכרוננו של עזריאל בן השנה ארע אז: אוקראיני רכוב על סוס דוהר עם חרב גדולה שלופה ומונפת, רודף אחר סבא יהושע (אביה של אמו), בעל הזקן הלבן והארוך. הסב המבועת, רץ במורד הרחוב ומנסה לחמוק מהרודף. יעקב הביט מן החלון וגם הוא ראה את המחזה. הוא הוציא את הסכין שהייתה שמורה בכיסו ורץ לעבר הפורע עם הסכין המונפת. הפורע נס על נפשו, הוא לא ציפה שיהודי יעז להתגונן ואף לתקוף. עזריאל הקטן הביט במחזה שעיצב את תפישת עולמו ונחקק היטב בזכרוננו. כך ניצל הסב יהושע, אבל יעקב הבין שמקומו בפרוסקורוב אינו בטוח כלל. האוקראינים יחזרו לחפש אותו, את היהודי שהעז לנופף בסכין ולהחזיר מלחמה שערה. דבר נוסף שהטריד אותו באותה העת היה הגיוס לצבא הרוסי. יעקב הבין שמדובר בימים ספורים עד שיגיעו לגייסו לצבא הרוסי והוא לא רצה להלחם במלחמה לא לו ולסכן את נפשו למען הצאר הרוסי. המפלגות השסועות והמלחמות ביניהן הפכו אותו לנרדף פוליטי.

אוקראינה, כבר אז לא היתה בשבילו, הבית עליו ראוי להלחם. המצב הפוליטי וכמובן האירוע הפרטי שארע, האיצו בו. הוא ארז את המזוודה הישנה והחל במנוסתו. סבי נפרד מבנו הבכור ואשתו הצעירה ועלה על הרכבת המפורסמת שחצתה את רוסיה עד סיביר. מסיביר תכנן לעבור לסין ומסין לארה"ב. התכנית הייתה להסתדר שם ולהביא את משפחתו

אליו. לבסוף יעקב לא הגיע לארה"ב. לאחר חודש

וחצי מפרך של נסיעה ברכבת בדרך מלאת

הרפתקאות, הוא הצליח להגיע עד לולדיווסטוק

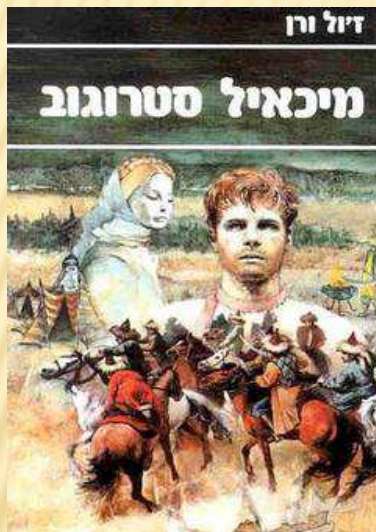
בקמצ'טקה הצפונית, בגבול רוסיה-סין ושם נעצר.

עשרים שנה אח"כ, בשבתות הקרירות של החורף

התל אביבי, היו התאומים הקטנים, גדעון ויהודה מגיעים למיטתו כדי לשמוע על נפלאות

הרכבת לקמצ'טקה. עליה מסופר בספר של ז'ול ורן "מיכאיל סטרוגוף" (1876).

התאומים בני ה-8 נדהמו לשמוע מפי אביהם, את אותם סיפורי נפלאות עליהם קראו בספרו של ז'ול ורן. מסתבר שאביהם עבר את תלאות הדרך הקשה והמושלגת, ואת אותו המסלול בו נסע סטרוגוב- גיבור הספר. הסופר הצרפתי שמעולם לא יצא את פריז, כנראה שמע עדויות מאותה הרכבת, או שמא בדה מדמיונו סיפורים שהסעירו את הנערים

הצעירים. סיפורי האב וסיפורו של ז'ול ורן התערבבו זה בזה. אותה הרכבת, אותן התלאות, ומזג האוויר, ואפילו אותו הסיפור על הטקס להכנת כוס התה. את הסיפור הזה זוכר אבי, גדעון עד היום. שתיית התה, הפכה לטקס בקרב נוסעי הרכבת: כשנהג הרכבת-הקטר היה עוצר, זה היה האות לנוסעים להוציא מתיקם את כוסות התה שהביאו מביתם. הם קרבו אותן לקיטור שנוצר

ועלה מהרכבת, וכך לאט לאט היו מתמלאות בכוסות באדים שהפכו למים. היה זה טקס התענגות: שתיית התה של נוסעי הרכבת העלתה בהם געגוע לחיים נורמלים ולבית חם.

הרכבת לסיביר נסעה כחודש וחצי ועברה בתחנות רבות עד שלבסוף הגיעה ליעדה. סוף סוף הגיע יעקב בנצינברג לקמצ'טקה- מחוז חפצו ומשם הובל לגבול הרוסי סיני. הפליטים נוסעי הרכבת שרצו לחצות את הגבול, הוחבאו בשקים והועברו כסחורות מזון לסין. התצפיות שיעקב ערך בשטח גרמו לו לשנות את תוכניתו. הוא גילה ששומרי הגבול הסינים דוקרים את החבילות עם קילשונים וסכינים כדי לבדוק אם מדובר בכרוב או בפליט המבקש לחצות את הגבול. יעקב הבין שהסיכוי להיתפש גבוה מדי, והחליט לחזור אל חיק משפחתו- בפרוסקורוב, אולי שם, נרגעו בינתיים העניינים. ושוב מצא עצמו הגבר הצעיר באותה הרכבת במסלולה ההפוך, עם אותן התלאות ואותן כוסות התה, חוזר הביתה. הימים היו ימי רעב בדרום רוסיה. לחקלאים היתה עבודה רבה, המזון והגידולים הפכו למבוקשים. יעקב חזר הביתה ובבית החרושת העסקים פרחו: תמורת תיקון מחרשות וכלים חקלאיים אחרים הוא קיבל שקי אוכל עם מוצרי מזון בסיסיים. השנים הקשות של מלחמת העולם הראשונה, והמלחמות הפנימיות בין המפלגות באוקראינה, היו ימי ילדותו של עזריאל הקטן. הוא כבר לא למד בחדר כמו אביו וסבו, והאווירה בה צמח הייתה אווירת מלחמה וחרדה קיומית.

המהפכה הקומוניסטית עדיין לא הפילה לגמרי את שלטון הצאר, אבל אלו היו אותותיה.

כשמלאו לעזריאל 4 שנים, הגיעה לעיירה תהלוכה גדולה עם תופים וחצוצרות. האב ובנו כמו שאר התושבים יצאו לרחוב לצפות במחזה, מסתבר שגם ללא מלוויזיה ורדיו, החדשות לבסוף מגיעות. הבולשביקים באזור תפשו את השלטון וערכו תהלוכת ניצחון. עד היום עזריאל זוכר את מילותיו של אביו בעודו מחזיק בידו הקטנה: "אטוט נאשי פרזניק"-

" זו לא החגיגה שלנו" בנצינברג הצעיר הבין שמקומו בארץ ישראל. ב 1919 פרעות נוספות מגיעות לעיירה ש 70% מתושביה יהודים. החשש הקיומי הפך למוחשי יותר מתמיד. פרעות פטלורה נקראו על שמו של הקצין האוקראיני סמיון פטלורה, שהוביל את רדיפת היהודים באזור באותה התקופה. האוקראינים פרקו את זעמם ביהודים, בין היתר מאחר שרובם תמכו בקומוניסטים. יהודים רבים נרצחו. לידת הבן השני במשפחת בנצינברג, מרדכי, באותה שנה, רק חידדה את הידיעה: אין זה המקום הראוי לגדל בו דור חדש. ההחלטה לא היתה פתאומית, זמן רב קודם עסקו מחשבותיו של יעקב ברעיון הציוני, אבל עכשיו, הגיע הרגע והוא החליט לעזוב ולעלות עם משפחתו לארץ ישראל.

לאה ויעקב נפרדו מהוריהם ומבני משפחתם בידיעה שלעולם לא יפגשו שוב, היתה זו פרידה קשה. לשני ילדיהם הקטנים עזריאל בן ה-5 ומרדכי שזה עתה נולד, ציפו זמנים קשים: נדודים רעב וסכנת חיים. צריך היה הרבה מזל כדי לעבור את הדרך בשלום ולהגיע ליעד הנכסף: ארץ ישראל. עזריאל הקטן לא מבין דברים רבים המתרחשים מסביב, אבל דבר אחד בהיר וברור לו: הזמנים קשים וצריך להיות חזק. מי שלא יהיה חזק לא ישרוד. יעקב נהיה נרדף פוליטי החליט שלא לצאת את רוסיה ביחד עם אשתו וילדיו כדי לא לסכן אותם. הוא יצא ראשון למסע והמתין להם בלבוב. זמן קצר לאחר פרידתו של יעקב מאביו יהודה, לקה האב בליבו ונפטר. יצחק אחיה הבכור של לאה, קצין בצבא הרוסי פרש את חסותו על אחותו ושני בניה, והוביל אותם בעגלה עם סוס ללבוב במשך יומיים. זו הייתה הפעם הראשונה שעזריאל הקטן יצא מפרוסקורוב והמראות הוויזואלים שנגלו לעיניו הרשימו אותו עד מאד. הוא נהג לצייר בכישרון רב, ושנים אח"כ הפך הצילום להובי האהוב עליו.

המקום הראשון אליו הגיעו עורר בו רגשות עזים. היתה זו עיירה יהודית—ושמה פילשטיין. בתי העץ הצפופים, ללא מרווח וללא רחובות היו נוף חדש ולא מוכר לו. מסתבר שגם את הצייר הנודע שגל, הרשימה הויזואליות הציורית הזו והוא נהג לצייר את פילשטיין בציוריו. שנים רבות אח"כ עוד נזכר עזריאל בלילה ההוא בעיירה היהודית, שארחה אותו בתחילת המסע. לאחר לילה ראשון המשיכו האם, אחיה ושני הילדים בדרך עד הגיעם לעיר הגבול: סומנב. גם כאן המראות ונוף השונה הרשימו מאד את הילד. מבצרים גבוהים ועתיקים עוד מימי הטורקים התנוססו לתפארת מעל הנהר בוג. עזריאל נצר בזיכרונו את המבנים המרשימים והוא עתיד לאחר מספר שנים לצייר אותם שוב ושוב. התחנה הבאה היה הגבול בין אוקראינה ופולניה. בין שתי גדות הנהר הונח בול עץ גדול, כגשר בין העבר ובין העתיד. הדוד יצחק לקח את מרדכי הפעוט בזרועותיו, עזריאל נתן ידו לאמו והגבול כבר היה מאחוריהם. אלו היו הרגעים האחרונים של לאה עם אחיה הבכור, ומאז אותו החיבוק החם ומילות הפרידה, לא ראתה עוד איש מבני משפחתה, משפחת פליס, לעולם.

החלק הראשון במסע הסתיים בהצלחה אבל משפחת בנצינברג בדרכה לארץ ישראל עוד צפויה לעבור מכשולים רבים. פולניה באותה העת, שנת 1919, היתה שקטה מפרעות. זמן טוב ליהודים. בינתיים. איש לא יודע מה ילד המחר. הערב החל לרדת ולאה עם מזוודה ושני ילדים קטנים מוצאת מקום בבית איכר פולני. תמורת תשלום היא תלון את הלילה אצלו. סבתי ביקשה לילה שקט ראשון להניח את ראשה, מאז שעזבה את בית הוריה באוקראינה, אבל דפיקות בדלת הבית הפריעו את הלילה השקט. שוטר פולני עמד בחוץ והזמין אותה ושני ילדיה לתחנת המשטרה הסמוכה. לאה שוב אורות חפצים ושוב מעירה את הילדים, הפעם בחשש כבד שמא לא תגיע לבעלה יעקב הממתין להם בלבוב. חקירת המשטרה התמקדה בדמות אחיה יצחק. השכנים המתגוררים ליד הנהר סיפרו על קצין רוסי, הנראה מגיע עם משפחתו ומסתתר באזור. אחיה כבר היה בדרכו חזרה לפרוסקורוב, ולאה התעקשה וסיפרה שבעלה בלבוב. לאחר שני לילות במשטרה הגיע השליח של יעקב ולקח את האם ושני בניה לרכבת ללבוב. המפגש היה המרגש אבל מול יעקב ניצבו אשתו ושני הילדים, שונים מאלו שעזב בפרוסקורוב.

תלאות הדרך והרעב ניכרו בהם, הם היו רזים עייפים ובמיוחד רעבים, לכן הוא החליט לשלוח אותם לבית הנופש של הקיסר פרנץ יוזף "לובלי ולגי". התקופה הקצרה הזו זכורה לעזריאל כתקופה יפה במיוחד, שקטה ואידילית, מן המעטות שחווה בחייו הסוערים עד כה. המשפחה המתינה לסרפיקט לא". בסופי שבוע הגיע יעקב לבקר את לאה והילדים, והיה יוצא איתם לדייג, תחביב שהיה קרוב לליבו. את סודות הדייג הוא הנחיל לבנו הבכור, עזריאל. יצר היזמות של יעקב לא שכח גם במקום החדש אליו הגיעו, לבוב. הוא התחבר עם גנרל פולני וביחד כשותפים הם הקימו בית חרושת ליציקה. הגנרל הביא את ההכשר והקשרים ויעקב את הידע המקצועי. בני המשפחה התגוררו במלון אנגלי "הוטל אנגלסקי", וחסכו כסף כדי להגיע לארץ ישראל. ימים טובים יחסית עברו על המשפחה שהצליחה שוב להתלכד. הפעם, עם הרבה יותר ניסיון והרבה פחות נאיביות. לאחר שנה בפולין, סוף סוף הגיעה המעמפה ובה האישור המיוחל להגיע לארץ ישראל. היה זה שיפריץ, קודח בארות יהודי מארץ ישראל, שעלח לסבי הזמנה לעבודה אצלו וכך נפתחה הדלת לשערי הארץ, דלת שזמן רב מדי הייתה נעולה.

המשפחה הצעירה היתה קרובה ליעדה יותר מתמיד. הם יצאו לדרך. הם מגיעים דרך וינה לטריאסט שבאטליה, שם המתינה להם אונית המשא בשם "טורונטו". בשל מצבה הרעוע ועליבותה של אותה האנייה שהביאה יהודים לא"י, דבק בה השם "טרנטה" ומאז הפך השם לכינוי נפוץ בקרב היישוב היהודי בארץ, לדבר ישן ומקולקל. בני המשפחה נדחקו בין מאות היהודים מרוסיה ופולניה, ויצאו להפלגת חייהם לאורך חופי הים התיכון המזרחי. אניית המשא הישנה עסקה בסחר מוצרים ומשאות ועצרה בתחנות רבות לאורך החוף: תורכיה יוון ומצרים, כשעל סיפונה יהודים רבים עם מטרה אחת: להגיע לחופי ארץ ישראל. בשל הצפיפות והמחסור בתנאים, התפשטו המחלות. ההפלגה זכורה לעזריאל כחווייה קשה-הסתיימה לאחר כחודש, אבל בני המשפחה ביחד עם נוסעי האנייה עדיין לא הורשו להיכנס לא"י. היישר מהחוף הם הובלו ע"י הבריטים למחנות הסגר כדי לבדוק האם הביאו איתם מהדרך הארוכה הזו מחלות מדבקות. משה בנצינברג-אחיו של יעקב שעלה כבר לארץ, הגיע והוציא את המשפחה מההסגר-הביתה לדרך יפו- ת"א.

השנה היא 1922, האנגלים שולטים באזור ופרק חדש בחיים נפתח בפני משפחת
בנצינברג, שעתידה עוד להתרחב. לאחר שנתיים נולדים גדעון ויהודה התאומים בשם
המשפחה החדש: הר-ציון. פיורש השם הוא תרגום חופשי מבנצינברג-(בני- ציון-הר)
,ואולי גם כסמל לחיבור החדש למולדת. לא עוד בני העיירה, כי אם בני הארץ הזו, בני

ארץ ציון – ישראל.

